

دۆلی خۆشناوه‌تی دواي بیست ساڵ له کیمیابارانکردنی ... ئیبراهیم بالیسانی

دواي تیپه‌ربوونی بیست ساڵ به‌سه‌ر کیمیابارانکردن و ئەنفالکردنی ناوچه‌ی خۆشناوه‌تی (دۆلی بالیسان) له (1987/4/16) که‌چه‌ند گوندێک ده‌گرێته‌وه. ئەو گوندانه‌ی پووبه‌پرووی کاره‌ساته‌که هاتن، واته‌دانیشته‌وه‌که‌ی به‌رچه‌کیی‌کیمیایی که‌وتن له هه‌موویان زیاتر گوندی (شیخ وه‌سان، بالیسان، وه‌رئ) بوون. هه‌رچه‌نده به‌هۆی ئەو کاره‌ساته‌وه خه‌لکی گونده‌کانیتریش شه‌هیدو برینداری هه‌بوو. ئەتوانم بڵیم هه‌موو مرقۆفایه‌تی‌ناوچه‌که به‌هۆی ئەو رووداوه‌وه زه‌ره‌رمه‌ندبوون. چونکه کاره‌ساته‌که کاریگه‌ریکی ده‌روونی له‌سه‌ر هه‌موو لایه‌ک دروستکرد. ئەو رووداوانه‌ی که پووبه‌پرووی مرقۆفایه‌تی ده‌بنه‌وه مومکین نیه، خودی مرقۆفه‌کانی ئەو سه‌رده‌مه له‌بیری بکه‌ن، وه‌به‌هه‌مان شیوه رووداوه‌کان بۆ نه‌وه‌ی نوێش ده‌بن به‌میژوو. به‌ته‌نیا ئەو رووداوانه‌ی که مرقۆف شانا‌زییان پێوه‌ده‌کا نابێ به‌میژوو، به‌لکو به‌سه‌رهات و رۆژه ناخۆش و کاره‌ساته‌کانیش ده‌بن به‌میژوو بۆ گه‌ل و نه‌ته‌وه‌کان. کیمیابارانکردنی دۆلی بالیسان میژووێکه بۆ ناوچه‌که‌وه خه‌لکه‌که‌وه میله‌ته‌که‌مان ئەو رووداوه‌ نابیته‌ مایه‌ی شانا‌زی پێوه‌کردن، به‌لام به‌سه‌رهاتیکه هه‌رگیز له‌بیرناکری و نه‌وه دواي نه‌وه به‌و بیره‌وه‌ریه‌ده‌سه‌ده‌شاخن و به‌زیندووی ده‌یه‌یلنه‌وه. هه‌رچه‌نده بۆ یه‌که‌مین جار دۆلی خۆشناوه‌تی له کوردستاندا له‌لایه‌ن رژیمی لابر‌او کیمیا بارانکرا، به‌لام ئەوه به‌و مانایه‌ نایه‌ت که شوین و ناوچه‌کانی تر کیمیا باران نه‌کری‌ن و پووبه‌پرووی تی‌کدان و ئەنفال نه‌بووبه‌وه، به‌لکو زۆر گوند و ناوچه و شارۆچکه‌ی تر هه‌ن که له دۆلی بالیسان زیاتر زیانیان پێگه‌یشتوه. دانیشته‌وان و خه‌لکی ئەو ده‌قه‌ر و ناوچه‌هه‌ش به‌کاریکی په‌واو هه‌قی ده‌زانن له ناوچه‌وه شوینه‌کانی تر زیاتر زۆتر خزمه‌ت‌بکری‌ن و پڕۆژه و پا‌داستی باشتریان پێدیری‌ت.

ئەو گوندانه‌ی دۆلی خۆشناوه‌تیکیه پووبه‌پرووی کیمیاباران بوونه وه بریتی بوون له: شیخ وه‌سان، بالیسان، وه‌رئ ئەوسێ گونده سه‌ره‌پای کیمیا بارانکردنی وه‌ک سه‌رجه‌م گونده‌کانی تری ناوچه‌که خاپوور کران و دانیشته‌وانه‌که‌ی ئاواره و په‌راگه‌نده‌ی ئۆردوگا‌و شارۆچکه‌کانی تر بوونه‌وه. واته سه‌رجه‌م گونده‌کانی ناوچه‌که وه‌ک یه‌ک مالموێران و ده‌ربه‌ده‌ر بوون. بۆیه پێویست بوو هه‌موو گونده‌کانی سنووره‌که وه‌ک یه‌ک ئاوه‌دان‌بکری‌نه‌وه و که‌رسته‌وه پێداویسته‌کانی ژیا‌نیان پێدیرابایه. به‌لام به‌داخه‌وه ئەوه نه‌کرا! ره‌نگه هۆکاری نه‌کردنه‌که‌ش زۆر بن، وه‌لی ده‌بوايه حکومه‌ت یا حزب بیتوانیا به‌شیک له‌و برینانه‌یی خه‌لکی ناوچه‌که‌ی به‌دابینکردنی هه‌ندئ له پێداویسته‌کانی ژیا‌ن ساریژ بکردبایه. ئەمرۆ بیست ساڵ به‌سه‌ر ئەو کاره‌ساته‌دا تیپه‌رده‌بی، به‌لام تا‌کو هه‌نووکه یه‌ک خانوو بۆ بنه‌ماله‌یه‌کی شه‌هیدی کیمیابارانکرا و ئەنفال، سه‌نگه‌ر دروست نه‌کراوه!! تا ئیستا هه‌موو که‌سوکاری شه‌هیدانی ناوچه‌که وه‌ک یه‌ک زه‌وییان پێ نه‌دراوه!! وه‌ک یه‌ک موچه‌ی شه‌هیدانه‌یان نییه!! به‌لام له‌پاڵ ئەوه‌شدا ناوچه‌که له هه‌ندئ پووه وه سوودمه‌ند بووه، له‌وانه چه‌ندین پڕۆژه‌ی خزمه‌تگوزاری پێگه‌یشتوه، ئەو کارانه‌له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمه‌وه به‌ئه‌نجام گه‌یشتن. بۆینه بالیسان کرا به (ناحیه). وه‌ختیکش بمانه‌وئ باس له‌و پڕۆژه و کاره‌جوانانه‌ی ناوچه‌که بکه‌ین نابێ رۆل و ده‌وری ئەو مرقۆفه شۆرشگه‌یرانه‌ی ناوچه‌که له یاد بکه‌ین که هانده‌رو داینه‌مۆ بوون بۆ دروستکردن و جیه‌جیه‌کردنی ئەو پڕۆژانه. راکیشان و هینانی ته‌زووی کاره‌با به‌یه‌که‌م پڕۆژه داده‌نری و هه‌ر ئەو هه‌نگاوه‌ش بوو بووه مایه‌ی هینانی پڕۆژه‌ی ترو به‌ناحیه‌کردنی ناوچه‌که. به‌لام وه‌ک له ناوه‌پۆکدا ئاماژه‌مان پێدا ئەو چه‌ند پڕۆژه‌یه نه‌بوونه مایه‌ی کۆتایی هینان به‌گله‌یه‌کان و داخوازیه‌کان و مه‌به‌سته‌کانی دانیشته‌وان. چونکه ئەو پڕۆژانه بۆ گشتی بووه نه‌ک بۆ تاییه‌تی. دروستکردن و کردنه‌وه‌ی بنکه‌ی ته‌ندروستی، قوتابخانه، شه‌قام، پڕۆژه‌ی ئاو و کاره‌با... تا ده‌سه‌کوتی گشتین.. مه‌به‌ستمانه بلین: تا‌ک، خه‌یران ده‌یه‌وئ له‌ناوما‌له‌که‌ی خویدا سوودمه‌ند بێ، ده‌یه‌وئ خانوی هه‌بی، زه‌وی پێدیری، موچه‌یه‌کی باشی

www.kurdistan.net.org

به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا 12-4-2007 23:38

شه‌هیدانه‌ی هه‌بێ و گونده‌که‌ی وه‌ك هه‌ندێ گوند و ناوچه‌ی تر به‌خانووی تازه دروستبکریته‌وه‌و هه‌موو لایه‌ك وه‌ك یه‌ك سوودمه‌ند بن و بۆ دوا‌یی له‌ خانووی قور ده‌ربازیا نبی. خۆ ئه‌وانه‌ی له‌ناو کۆشک و ته‌لاری شاهانه‌دا ده‌ژین و پرن له‌ سه‌رمایه‌، وه‌ك خه‌لکی تی‌کۆشه‌ری خۆشناوه‌تی خه‌باتیان نه‌کردوه‌و ماندونه‌بوونه! گازانده‌یه‌کی تر، که ئه‌وه‌یان پترپه‌یوه‌سته به‌خودی خۆمان و خه‌لکی رۆشنی‌یری ناوچه‌که‌، بۆچی تا‌کو ئیستا نه‌توانراوه‌ یا نه‌مان توانیوه‌ سه‌ر ژمی‌ری ووردی ناوی شه‌هیدانی کیمیایی و ئه‌نفال و زامدارانی کاره‌ساتی (1987/4/16) بکه‌ین و له‌یه‌ك به‌لگه‌نامه‌دا کۆیان‌بکه‌ینه‌وه‌، وه‌ك دیکۆمینتکه‌هه‌مانبێو شانازی پێوه‌بکه‌ین. خۆ ئه‌گه‌ر رۆژنامه‌نووس و گه‌ریده‌ بیانیه‌کان له‌ نوسین و نوسراوه‌کانیاندا نه‌یان توانی‌یسه‌رژمی‌ری ته‌واوی کاره‌ساته‌که‌ و قوربانیه‌کان بکه‌ن. بۆچی نوسه‌رو رۆژنامه‌نوس و به‌رپرسیانی ناوچه‌که‌ هه‌مان هه‌له‌ دووباره‌ ده‌که‌نه‌وه‌ و ناتوانن بگه‌ن به‌ ژماره‌ی راسته‌قی‌نه‌ و ته‌واوی ئه‌و کاره‌ساته‌ و قوربانیانه‌.

له‌لایه‌کی تر، له‌ماوه‌ی ئه‌و بیست سا‌له‌دا چه‌ندان تیم و تو‌یژه‌ر و رۆژنامه‌نوس بۆ به‌ئاگابوون له‌ جو‌ری چه‌که‌که‌و کاریگه‌ریه‌کانی چه‌کی کیمیایی و ژماره‌ی قوربانیه‌کان وهاوکاری کردنی خه‌لکه‌که‌ سه‌ردانی ناوچه‌که‌یان کرد. به‌لام هه‌یچ یه‌کێک له‌و تیمانه‌ نه‌یان توانی ببنه‌خاوه‌ن وه‌عد و ئه‌و به‌لێنانه‌ی که‌له‌کاتی سه‌ردانه‌کانیان به‌خه‌لکه‌که‌یان دا‌بوو!! ئاتانیسته‌ له‌ریگه‌ی ئه‌و تیمانه‌وه‌ یه‌ك زامداری چه‌کی کیمیایی ره‌وانه‌ی ده‌ره‌وه‌ نه‌کراوه‌! هه‌یچ پێداویستیکی ته‌ندروستیان بۆنه‌هاتوه‌! بکه‌و تاقیگه‌یه‌کی تاییه‌ت به‌چه‌کی کیمیایی له‌ناوچه‌که‌دا بونی نیه‌!!